

тъмно. Мажорнитъ тоналности, съдиези — имат единъ блъскъ, докато минорнитъ — съ бемоли, съ тъмни, мрачни. Х. на т. в. не зависи отъ нееднаквото темпериране на тоноветъ, нито отъ абсолютната тонаона височина, а по-скоро отъ представата за строежа на нашата музикална система (Риманъ).

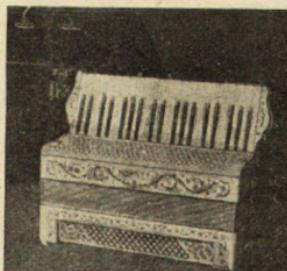
Харсти, Емиль — Haraszti, Emil — унгарски музикаленъ писател и критикъ, умр. 1 ноемв. 1885 въ Наги-Варадъ (Унгария), училъ музикална наука въ Парижъ и Лайпцигъ; доцентъ по музикална история въ университета, и директоръ на Националната консерватория (отъ 1920) въ Б.-Пеща. Главни трудове: „Рих. Вагнеръ и Унгария“ (1900), „Върху проблема и историята на лайтмотива“ (1922), „Жанъ Бенжаменъ Лаборъ и унгарската музика“ (1924), „Националниятъ елементъ въ музиката за Григъ“ — (1911), „Уводъ къмъ публикацията на паметниците за музиката въ Унгария“ — (1925), „Звукоподражателност и значението ѝ въ учението за инструментите — съ оглед къмъ унгарската органография“ (1927). Х. е критикъ на „Budapesti Hirlap“.

Харбургер, Валтеръ — Harburger, Walter — даровитъ компонистъ и музикаленъ изследватель, род. 20 авг. 1888 въ Мюнхенъ, компониралъ: 1 симфония, Стабатъ материъ, Зструнни квартета, клавиртирио, 3 сонати и 3 сюити за пиано, „Металогика“ за пиано и органъ, две пантомими и др., и писалъ: „Логиката въ музиката като част отъ една екзактна феноменология“ (1920), „Форма и изразни сръдства въ музиката“ (1925), „Очеркъ върху възможностите въ музикалните форми“ (1912).

Харисънъ, Юлиусъ — Harrison, Julius — английски компонистъ и диригентъ, род. 26 мартъ 1885 въ Стърпъртъ, ученикъ на Бантъкъ, диригентъ на „Английското национално оперно дружество“ и на „Хенделовото общество“, компониралъ: творби за оркестър, камерна музика, клавирни нъща, „Реквиемъ на архангелите“, църковни канитати, опера „Кантербурскиятъ пилигрими“ — недовършена, хорове и пѣсни.

Хармоника (ржчна) — нем. Ziehharmonika — единъ твърде разпространенъ, малъкъ духовъ ин-

струментъ, който се нарича -- сѫщо: Акордионъ, Бандионъ или Концертина; прави се въ различни форми, и се състои отъ единъ мяхъ, направенъ отъ надилена кожа, надувашъ се чрезъ тег-

Ржчна хармоника съ клавиши

лене и натискане съ ръце отъ свиреца. Отъ дѣсната страна има разположени нѣколко копчета, които — при натискане — даватъ възможност да нахлуе въздушната струя въ езиковите свирки (металически пластинки), и да ги приведе въ трептение. Една част отъ пластинките сѫ наречени навжtre, и тѣ звучатъ, когато се свива мяхътъ, а другите сѫ наречени навънъ, и звучатъ, когато се тегли мяхътъ, и по тази причина — отъ всѣко едно копче се получаватъ два тона: единиятъ се добива чрезъ натискане, другиятъ — чрезъ теглене. Малкиятъ Х-ки иматъ обемъ една диатоническа октава и 2 басови тона (за тоника и доминанта), а голѣмите — и за дветѣ ржчи иматъ хроматически скали, съ обемъ с—g², и много повече басове и акорди. Въ последно време, както нѣкога, този инструментъ получи широко разпространение и като соловъ инструментъ, и голѣмо приложение въ джазовата музика. Вмѣсто копчета, най-новите Х-ки се фабрикуватъ съ клавиатури. **Устната Х-ка** е сѫщо твърде разпространенъ въ последно време инструментъ, състоящъ се отъ една редица езикови свирки — металически пластинки —, положени сѫщо, както при ржчната Х. Надува се съ уста, отъ тамъ и името устна Х. И този най-малъкъ